

Tín dụng tăng nhanh hơn tiền gửi, lãi suất khó giảm mạnh trong ngắn hạn

08:59 07/07/2026

Áp lực huy động vốn vẫn đang khiến mặt bằng lãi suất ngân hàng khó giảm nhanh, dù cuộc đua tăng lãi suất đã có dấu hiệu hạ nhiệt. Trong bối cảnh tín dụng tăng nhanh hơn tốc độ huy động tiền gửi, việc duy trì lãi suất ở mức tương đối cao được xem là giải pháp để bảo đảm thanh khoản, song cũng đặt ra không ít thách thức cho mục tiêu giảm chi phí vốn của nền kinh tế.

Khoảng cách giữa huy động và tín dụng chưa được thu hẹp

Những tín hiệu ổn định đã xuất hiện trên thị trường tiền gửi trong tháng 6 khi số lượng ngân hàng điều chỉnh tăng lãi suất không còn nhiều như các tháng trước.

Theo khảo sát của Công ty Chứng khoán MBS tại 16 ngân hàng thương mại, chỉ còn 6 ngân hàng tăng lãi suất huy động trong tháng 6, thấp hơn so với tháng trước. Đồng thời, một số ngân hàng đã bắt đầu điều chỉnh giảm nhẹ từ 0,1 đến 0,2 điểm phần trăm ở một số kỳ hạn.

Đà tăng lãi suất huy động đã chậm lại nhưng mặt bằng lãi suất vẫn duy trì ở mức cao

Dù vậy, diễn biến này chưa đồng nghĩa với việc mặt bằng lãi suất sẽ nhanh chóng đi xuống. Lãi suất tiền gửi kỳ hạn dưới 12 tháng vẫn có nơi lên tới 8,8%/năm, trong khi kỳ hạn 12 tháng đạt khoảng 9%/năm. Bình quân lãi suất huy động kỳ hạn 12 tháng tại các ngân hàng thương mại hiện ở mức khoảng 8,4%/năm, cao hơn đáng kể so với đầu năm.

Theo các chuyên gia, nguyên nhân cốt lõi nằm ở sự mất cân đối giữa tốc độ tăng tín dụng và khả năng huy động vốn.

Thông tin từ Ngân hàng Nhà nước cho thấy đến giữa tháng 6/2026, tín dụng toàn hệ thống đã tăng 6,38%, trong khi huy động vốn mới tăng khoảng 4,3%. Khoảng chênh lệch này buộc nhiều ngân hàng phải tiếp tục duy trì chính sách lãi suất hấp dẫn để thu hút dòng tiền gửi.

Ông Phạm Chí Quang, Vụ trưởng Vụ Chính sách tiền tệ (Ngân hàng Nhà nước), cho biết, tỷ lệ dư nợ cho vay trên tổng tiền gửi (LDR) hiện dao động từ 112-117%; riêng nhóm ngân hàng thương mại nhà nước ở mức khoảng 111-112%.

Điều này phản ánh lượng vốn cho vay đang vượt quy mô tiền gửi huy động, khiến các tổ chức tín dụng phải sử dụng thêm nhiều nguồn vốn khác để đáp ứng nhu cầu tín dụng của nền kinh tế.

Chi phí vốn vẫn là áp lực đối với doanh nghiệp

Việc lãi suất huy động duy trì ở mức cao tạo điều kiện để người dân có tiền nhàn rỗi nhận được mức sinh lời tốt hơn từ kênh gửi tiết kiệm, nhất là trong bối cảnh nhiều kênh đầu tư vẫn tiềm ẩn biến động.

Tuy nhiên, đối với khu vực sản xuất kinh doanh, bức tranh lại kém tích cực hơn.

Chi phí huy động tăng khiến dư địa điều chỉnh lãi suất cho vay của các ngân hàng bị thu hẹp. Điều này đồng nghĩa với việc nhiều doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp nhỏ và vừa, hộ kinh doanh cá thể hay các dự án đầu tư mới vẫn phải tính toán kỹ hiệu quả tài chính trước khi quyết định vay vốn.

Không chỉ doanh nghiệp, nhiều hộ gia đình có nhu cầu vay mua nhà, sửa chữa nhà ở hoặc bổ sung vốn kinh doanh cũng tiếp tục chịu áp lực khi chi phí tài chính chưa giảm như kỳ vọng.

Theo các chuyên gia tài chính, trong bối cảnh nền kinh tế vẫn cần nguồn vốn để phục hồi và mở rộng sản xuất, việc duy trì mặt bằng lãi suất cao trong thời gian

dài có thể ảnh hưởng đến tốc độ giải ngân đầu tư cũng như khả năng mở rộng hoạt động của khu vực tư nhân.

Điều hành thanh khoản linh hoạt để ổn định thị trường

Song song với diễn biến trên thị trường huy động, lãi suất liên ngân hàng trong tháng 6 ghi nhận những biến động khá mạnh.

Lãi suất cho vay qua đêm có thời điểm tăng lên khoảng 10,1%, sau đó giảm xuống dưới 3% trước khi bật tăng lên khoảng 13% vào cuối tháng do nhu cầu thanh khoản tăng theo chu kỳ cuối quý.

Tuy nhiên, bước sang đầu tháng 7, áp lực này nhanh chóng giảm bớt khi lãi suất qua đêm lùi về quanh mức 5,7%.

Để hỗ trợ thanh khoản, Ngân hàng Nhà nước đã chủ động sử dụng nghiệp vụ thị trường mở. Trong tuần từ ngày 29/6 đến 3/7, cơ quan điều hành chào thầu 79.000 tỷ đồng trên kênh cầm cố với lãi suất 4,5%; sau khi khấu trừ lượng đáo hạn, hệ thống được bơm ròng gần 9.550 tỷ đồng.

Theo TS. Đào Minh Tú, Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Hiệp hội Ngân hàng Việt Nam, mục tiêu điều hành hiện nay không chỉ là giảm lãi suất để hỗ trợ doanh nghiệp mà còn phải bảo đảm sự an toàn và ổn định của toàn bộ hệ thống tài chính.

Ông cho rằng, việc cân đối giữa lãi suất huy động, lãi suất cho vay, chi phí vốn và khả năng sinh lời của các ngân hàng là bài toán không dễ giải trong bối cảnh nhu cầu tín dụng vẫn tăng cao.

Các chuyên gia cũng nhận định, nếu tốc độ huy động vốn được cải thiện trong những tháng tới và thanh khoản hệ thống tiếp tục ổn định, mặt bằng lãi suất có thể từng bước giảm theo hướng bền vững hơn. Tuy nhiên, trong ngắn hạn, khả năng giảm mạnh là không lớn do các ngân hàng vẫn phải ưu tiên bảo đảm nguồn vốn phục vụ tăng trưởng tín dụng và duy trì an toàn hoạt động.

Trong bối cảnh đó, việc kết hợp linh hoạt giữa chính sách tiền tệ và các giải pháp hỗ trợ doanh nghiệp được xem là yếu tố quan trọng để vừa duy trì đà phục hồi kinh tế, vừa giữ ổn định thị trường tài chính trong giai đoạn còn nhiều biến động.

Minh Thành (t/h)